

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Teze bakalářské práce

Proces řízení rizik ve zvoleném podniku

Lucie Málková

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Předložená bakalářská práce se zabývá problematikou procesu řízení rizik v malých a středních podnicích. Hlavním cílem této práce je charakterizovat, identifikovat, analyzovat a vyhodnotit rizika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v HENNLICH s.r.o. a navrhnout jejich možná řešení pro optimalizaci.

V první části jsou porovnávány a zpracovány názory mnoha různých autorů na tuto velmi širokou problematiku. Teoretické podklady pak slouží jako podklad pro vypracování praktické části práce.

Praktická část práce obsahuje příznačné charakteristiky vybraného podniku pro dále zkoumané metody. V této části práce jsou prozkoumána rizika zvoleného podniku, která jsou zhodnocena a pro lepší přehlednost zadána do matice hodnocení rizik.

V závěrečné části práce jsou zpracovány návrhy řešení rizik na základě vlastních úvah a polostrukturovaného rozhovoru se zaměstnanci. Tyto návrhy jsou uvedeny přehledně v maticových tabulkách pro jednotnou a srovnatelnou vizuální orientaci přehledu rizik v procesu řízení rizik, který je nedílnou součástí pro práci managementu a jehož cílem je zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci v celém podniku.

Klíčová slova:

Riziko, proces řízení rizik, identifikace rizik, hodnocení rizik, snižování rizik, matice hodnocení rizik,

Struktura bakalářské práce

Úvod

- uvedení do problematiky tématu

Teoretická část

- seznámení s tematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (pracovní úrazy, nemoci z povolání, osobní ochranné pracovní pomůcky, požární ochrana dle legislativy)
- identifikace, analýza, hodnocení rizik

Praktická část

- popis stavu ve zvoleném podniku
- kvalitativní výzkum – pravděpodobnost výskytu rizik a jejich negativní dopad na podnik na základě vlastního výzkumu a polostrukturovaného rozhovoru se zaměstnanci
- vyhodnocení identifikovaných rizik do maticového zobrazení

Závěr

- celkové shrnutí práce, návrh na opatření

Úvod

Předmětem bakalářské práce „Proces řízení rizik ve zvoleném podniku“ je analýza bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V první části je uvedena definice pojmu, legislativa, jež upravuje práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele.

V praktické části je popsán aktuální stav bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále BOZP) v podniku, vč. identifikace, analýzy a hodnocení rizik. Je zde popsán proces řízení rizik a jsou navržena možná opatření na snížení potenciálních rizik.

V závěrečné části práce jsou zpracovány návrhy řešení rizik na základě vlastních úvah. Vyhodnocení jsou uvedena přehledně v maticových tabulkách pro jednotnou a srovnatelnou vizuální orientaci a návrhy jsou obsaženy v přílohách práce. Navržená opatření mohou vést k eliminaci a snížení působení nežádoucích faktorů na přijatelnou míru.

Cíl práce a metodika

Vybrané téma bezpečnost a ochrana zdraví při práci je nedílnou součástí každého podniku, jak v soukromém sektoru, tak ve státních podnicích, včetně veřejné správy a státních institucí.

Díličními cíli práce jsou zpracování teoretických východisek, charakteristika vybraného podniku a závěrečné zhodnocení a návrh opatření ke zlepšení současného stavu. Cílem navržených opatření je zajistit, co nejvyšší efektivitu procesu řízení rizik, snížení výskytu negativních rizik a prevenci rizik.

Na základě vlastního výzkumu (pozorování, úvah a polostrukturovaných rozhovorů se zaměstnanci) byla zvolena kvalitativní metoda. Základem hodnocení je souhrnné posuzování dopadů rizik na podnik, jejich aktiva a projekty. Podnik je rozdělen na více odštěpných závodů a podpůrných oddělení, proto byly vybrány jen některé pracovní úseky.

Výsledky a diskuze

Celkové shrnutí rizik je popsáno za všechny vybrané pracovní úseky. Mezi nejvíce významné patří rizika požáru a výbuchu a elektrické riziko, která jsou vyhodnocena jako rizika řídká až vzácná, ale s katastrofálním dopadem na chod podniku. Kritický negativní dopad mají rizika zařazena jako vysoká, s pravděpodobností výskytu řídká až příležitostná a jsou to rizika chemicko-biologická, ale hlavně především rizika technicko-technologická. Při jejich výskytu by byl podnik ohrožen velkými problémy s produkcí a udržením se

na trhu. Mezní negativní dopad s malým stupněm nebezpečí, s častou až příležitostnou pravděpodobností jsou zastoupeny rizika fyzikální, zdravotní a sociálně právní. Malý dopad s různou mírou frekvence výskytu mají rizika mechanická, se kterými se počítá s ohledem na skladbu pracovních činností vybraných pracovních úseků, přesto jsou brána v potaz a především preventivně sledována a kontrolována.

V rámci výzkumu však bylo objeveno, že zaměstnanci nepoužívají zaměstnavatelem poskytnuté osobní ochranné pracovní pomůcky (dále OOPP) pro všechny pracovní činnosti. Dle kontroly vybavenosti zaměstnanců OOPP bylo zjištěno, že výdej probíhá na základě nestejných pravidel. Vydávání OOPP v podniku se liší dle odštěpných závodů a není nastaven jednotný systém. Byla navržena unifikovaná karta a evidenční list OOPP pro výdeje v celém podniku a efektivnější kontrolu jejich používání.

Další příležitostí ke zlepšení je možná úprava požární a poplachové směrnice. Podnik je vybaven elektronickou signalizací pro vyhodnocení rizika požáru. Signalizace je pravidelně zkoušena, oznámení je zasíláno emailem. Avšak všichni zaměstnanci nemají přístup k emailu, a tudíž nejsou předem informováni. Zkoušky probíhají za plného provozu podniku. Existuje obava z nebezpečí, že v případě signalizace skutečného ohrožení, ji nebudou zaměstnanci respektovat a budou pokračovat v pracovních činnostech a mohlo by dojít ke katastrofálním následkům. Návrh pro pravidelné zkoušení lze stanovit např. doplněním požární a poplachové směrnice o stanovení konkrétního dne v měsíci, vč. určené hodiny a časové délky zkušebního tónu sirén, nebo tyto zkoušky provádět mimo pracovní dobu.

S tím je spojeno i pravidelné zkoušení požárního poplachu vč. evakuace všech osob a vystěhování důležitého majetku. Tato cvičení je vhodné periodicky opakovat 1x ročně. Vzhledem k rozšiřování zaměstnaneckých řad a rozsáhlosti podniku je potřeba, aby evakuace byla nacvičená a efektivní, aby nedošlo v případě skutečného požáru k újmě na zdraví a škodě na majetku.

Dalším bodem ke zlepšení činnosti BOZP je více zviditelnit jméno interní zodpovědné osoby a externího poradce BOZP vč. uvedení kontaktů, např. dát informaci k lékárníčkám, hasicím přístrojům apod. Podnik disponuje interním informačním systémem tzv. intranetem. Zde je příležitost zveřejňovat statistiky o pracovních úrazech, informovat o přijatých nových opatření v oblasti BOZP pro častější připomenutí a lepší zapamatování. Příklady porušení BOZP zdokumentovat např. formou fotek, videa, prezentací.

Závěr

Podnik má jako nedílnou součást svého podnikatelského záměru za úkol zabývat se oblastí BOZP tak, aby byly naplněny potřeby vlastníků, zaměstnanců, dodavatelů, zákazníků a občanů. Dodržování platné legislativy, vnitropodnikových předpisů je prvním předpokladem pro prevenci BOZP. Hlavní úkolem všech zaměstnanců je plnění pracovních povinností, kdy jednou z nich je chovat se tak, aby nevznikaly zdroje rizik, stavy blízké nebezpečí úrazu či havárie. Hlavním cílem vedení podniku je, aby BOZP byla důsledně vyžadována, sledována a kontrolována.

Na základě vyhodnocení bylo stanoveno a popsáno, která rizika jsou malá, a která kritická až katastrofální. Z identifikovaných rizik vyplývá, kde je prostor ke zlepšení a optimalizaci. Je nutné sledovat i další rizika např. hospodářská, ekonomická, politická, výrobní. Jednou z podmínek úspěchu je mít náklady pod kontrolou.

I přes dlouhodobou minimální pracovní úrazovost a účinná preventivní opatření ve zlepšování pracovních podmínek, je pro podnik prioritou udržovat vysoký stupeň protiúrazových opatření. Je proto důležité, aby školení byla všem zaměstnancům srozumitelná, podaná formou dobré zapamatovatelnosti, opakovaně připomínat kritické body možných rizik a odstraňovat provozní slepotu zaměstnanců. Úlohou vedoucích pracovníků je zaměřovat se na tato rizika a především je vyžadovat a kontrolovat. I nadále je možno úroveň bezpečnosti stále zvyšovat a ve spolupráci zkušených pracovníků dosahovat vyšší kvality práce.

Seznam použitých zdrojů

1. FOTR, J. *Jak hodnotit a snižovat podnikatelské riziko*. Praha: Management Press, 1992. ISBN 80-58603-06-3.
2. FOTR, J., SOUČEK, I. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*, Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-0939-2.
3. HNILICA, J., FOTR, J. *Aplikovaná analýza rizika ve finančním managementu a investičním rozhodování*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-82-247-2560-4.
4. CHEVALIER, A., HIRSCH, G. *Rizika podnikání*. Praha: Victoria Publishing, 1994. ISBN 80-85865-05-X.
5. JANÁKOVÁ, A. *Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Olomouc: Anag, 2011. ISBN 978-80-7263-685-3.
6. KOLEKTIV IVBP Brno *Management rizika II. Praktický návod k použití vybraných postupů a metod analýzy a hodnocení rizik*. Rožnov pod Radhoštěm: ROVS - Rožnovský vzdělávací servis, 2001.
7. MERNA, T., FAISAL, F. *Risk management*. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1547-3.
8. SMEJKAL, V., RAIS, K. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3051-6.
9. ZUZÁK, R., KÖNIGOVÁ, M. *Krizové řízení podniku*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3156-8.
10. Zákon č. 262/2006 Sb. *zákoník práce*
11. Zákon č. 309/2006 Sb., *kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)*